

Б

**ІЗНЕС-
НАВІГАТОР**

W

ISSN 2522-4751 (PRINT)
ISSN 2707-6172 (ONLINE)

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА»

БІЗНЕС-НАВІГАТОР

Науково-виробничий журнал

Випуск 3 (76) 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

Редакційна рада:

Білоусова С.В. – доктор економічних наук, професор;
Левківський К.М. – кандидат історичних наук, доцент;
Шапошников К.С. – доктор економічних наук, професор;
Білоусов О.М. – доктор економічних наук, професор.

Головний редактор:

Прохорчук Світлана Володимирівна – кандидат економічних наук, професор.

Редакційна колегія:

Бойко Євгенія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент;
Борецька Наталія Петрівна – доктор економічних наук, професор;
Лепьохіна Олена Ваславіївна – доктор економічних наук, доцент;
Руснак Алла Валентинівна – доктор економічних наук, доцент;
Полякова Євгенія Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент;
Потишняк Олена Миколаївна – доктор економічних наук, професор;
Ткаченко Сергій Анатолійович – доктор економічних наук, професор;
Фокіна-Мезенцева Катерина Володимирівна – доктор економічних наук, доцент;
Шарко Маргарита Василівна – доктор економічних наук, професор;
Шашкова Ніна Ігорівна – доктор економічних наук, доцент;
Стратан Олександр Миколайович – доктор економічних наук, професор (Республіка Молдова).

У журналі опубліковано результати наукових досліджень з питань економіки та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а також економіки природокористування та охорони навколишнього середовища. Рекомендовано для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, фахівців у галузі економіки, управління, права державних і місцевих органів самоврядування. Усі права захищені. Повний або частковий передрук і переклади дозволено лише за згодою автора або редакції. При передрукуванні посилатися на «Бізнес-навігатор». Редакція не обов'язково поділяє думку автора і не відповідає за фактичні помилки, яких він припустився.

Реферативні бази даних: Index Copernicus, Google Scholar

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України
в галузі економічних наук (Категорія «Б») на підставі
Наказу МОН України від 2 липня 2020 року № 886 (Додаток № 4)**

Галузь науки: економічні.

**Спеціальності: 051 – Економіка, 071 – Облік і оподаткування,
072 – Фінанси, банківська справа та страхування, 073 – Менеджмент,
075 – Маркетинг, 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.**

**Затверджено до друку та поширення через мережу Інтернет
відповідно до рішення Вченої ради Міжнародного університету бізнесу і права
(протокол від 29.08.2024 р. № 1)**

Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»
zareestrovano Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 15586-4058ПР від 03.09.2009 року)

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою
програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

© Редакційна колегія, 2024

© Автори статей, 2024

© ЗВО «Міжнародний університет бізнесу і права», 2024

Науково-виробничий журнал

БІЗНЕС-НАВІГАТОР

Випуск 3 (76) 2024

Коректура • *Вікторія Бабич*

Комп'ютерна верстка • *Юлія Войтюк*

Засновник і видавець:

Заклад вищої освіти «Міжнародний університет бізнесу і права».
Адреса редакції: вул. 49 Гвардійської Дивізії, б. 37-А, м. Херсон, 73039
E-mail редакції: ebitda@helvetica.ua
Електронна сторінка видання: www.business-navigator.ks.ua

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 58,82.
Підписано до друку: 30.08.2024 р. Замов. № 0824/611. Наклад 100 прим.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефони: +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 7623 від 22.06.2022 р.

ЗМІСТ

Гринько Т.В., Петриняк У.Я., Артемчук А.І. ВПЛИВ ДИДЖІТАЛІЗАЦІЇ НА КРЕАТИВНІСТЬ БІЗНЕС-ТЕНДЕНЦІЙ.....	3
Бишовець Є.В., Россоха В.В. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	8
Ярема Я.Р., Андрущакевич К.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ: ВІДНОВЛЕННЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ.....	13
Шкарупа О.В., Власенко Д.О., Македон Г.М. ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	19
Лукашик В.В. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	26
Манжос М.М., Томашук І.В. ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	31
Ищейкін Т.Є., Прийдак М.Д., Овчаренко П.Є. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ.....	39
Кріль Я.Я. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙНУ.....	48
Карпенко Є.А., Копайгора І.С., Карпенко В.С. МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА: ФІНАНСОВИЙ СТАН В УМОВАХ ВІЙНИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ.....	54
Терлецька Ю.О. БІЗНЕС-СТІЙКІСТЬ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРІОРИТЕТИ УПРАВЛІННЯ.....	60
Taraniuk Leonid, Taraniuk Karina, Demikhov Oleksii FEATURES OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS IN THE ECONOMY OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF ITS POST-WAR DEVELOPMENT.....	65
Череп О.Г., Бехтер Л.А. РОЛЬ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ.....	71
Holovachko Vasyl, Taranenko Sergiy, Zaborskyi Leonid NEW CONCEPTS FOR THE DEVELOPMENT OF ALTERNATIVE ENERGY HUBS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	76
Мельник Б.Ю., Кушнеренко С.М., Левковська Т.А. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЦИФРОВУ ЕКОНОМІКУ.....	81
Станкевич І.В., Сакун Г.О., Двоєнкін Є.М. РИЗИКООРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	87
Канигін С.М. РОЗРОБКА АЛГОРИТМІЧНИХ ТОРГОВИХ СТРАТЕГІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ГЕНЕТИЧНИХ АЛГОРИТМІВ.....	92
Коверга Д.О. МАРКЕТИНГ-ЛОГІСТИКА ТА ЇЇ РОЛЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	99
Охріменко А.Г., Опанасюк Н.А., Кулик М.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ СИСТЕМНИХ КРИЗ.....	104

Пернарівський О.В., Підсосонна Я.Г. СЕЛЕКТИВНІ РИЗИКИ ВКЛАДНИКІВ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	111
Kramskiy Serhii, Zakharchenko Oleg, Oleksandr Darushin OPTIONAL MECHANISM FOR FORMATION OF FREIGHT BUSINESS STRATEGIES OF SHIPPING COMPANIES.....	116
Антонюк К.Г. ПЕРЕДУМОВИ ТА ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ.....	124
Нагара М.Б. СИНЕРГІЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА ЦИРКУЛЯРНOSTІ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ: СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ ТА ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	129
Добровольський В.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ.....	135
Леонідов І.Л. ЯКІСНІ ОЗНАКИ АТРИБУТІВ ПРИВЛАСНЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРОДУКТУ.....	140
Рожко О.Д., Нестеров Є.В. РОЗБУДОВА СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ ЯК УМОВА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	146
Romaniukha Daria, Flehantova Anna STATISTICAL ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF TNC ON THE FUNCTIONING OF NATIONAL ECONOMICS ON THE GLOBAL MARKET.....	153
Вдовиченко А.М. МОДЕЛІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ ДРУКОВАНИХ МЕДІА В ЕПОХУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ.....	163
Bogatska Nataliia INVESTMENTS IN SOCIAL BUSINESS: FUNDRAISING AND CROWDFUNDING.....	168
Kudriashov Yevhenii EFFICIENCY AND PRIORITY AREAS FOR DEVELOPMENT OF STRATEGIC MANAGEMENT OF THE TOURIST DESTINATION KYIV IN THE CONDITIONS OF COVID-19 PANDEMIC AND MARTIAL LAW.....	173
Тіщенко Є.О. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	179
Кабаненко А.О., Прохорчук С.В. СУТНІСТЬ РИЗИКІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	187
Хасцька О.П., Бабій І.І. ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ: АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	191
Chernenko Yuri RISK MANAGEMENT IN UTILITY SERVICES	198
Kniazieva Tetiana, Maryna Anna FORMATION OF THE MARKET CONDITIONS AT THE PRESENT STAGE: THEORETICAL ASPECT.....	203
Маковоз О.С., Лисенко С.М. ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ.....	209
Рекуненко І.І., Борсук І.Д., Павленко О.О. АДАПТАЦІЯ СТРАТЕГІЙ HR ВІДПОВІДНО ДО СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО КОНТЕКСТУ УКРАЇНИ.....	214
Тарасов С.Ю. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ.....	221
Boldov Andriy FINANCIAL DIGITALIZATION: ROLE AND SIGNIFICANCE FOR BANKING SERVICES.....	227

Волощук Т.В. HORIZON EUROPE: БЮДЖЕТ ЄС ЯК РЕСУРС ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ.....	232
Губіна О. Ю. ДЕТІНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ПОНЯТТЯ, ФАКТОРИ ТА МЕТОДИ ВИЗНАЧЕННЯ.....	238
Paliienko Tetiana CLUSTERIZATION OF INTERPRETATIONS OF THE CATEGORY “INNOVATION” AS A FACTOR OF ECONOMIC DEVELOPMENT.....	244
Гаврилко Т.О., Доманська О.М. ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО БІЗНЕС-ЛАНДШАФТУ.....	249
Юрганов М.Д. ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ.....	256
Skorobogatova Natalia ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR INVESTMENT IN INNOVATION: NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDS.....	262
Пігуль О.В., Глух В.П МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ БУДІВЕЛЬНИМИ ПРОЄКТАМИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	267
Василенко С.В. РОЛЬ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ РОЗПОДІЛУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	274
Лемішовська О.С., Дунаєвська А.В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	278
Ліпич Л.Г. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ РОБОТОДАВЦЯ ТА ПРАЦІВНИКА	285
Пилипченко О.О. МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА В ЧАСИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ.....	291
Захаров Д.С. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА МІСЬКИЙ ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ УКРАЇНИ.....	300
Тимкович О.І., Возна Л.Б. ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА МОТИВАЦІЮ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ.....	306
Андрушкевич Н.В., Іськів М.З., Городецький Т.І. ФОРМУВАННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОГРАМ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	311
Kulik Anna, Smyrnova Iryna, Haidarzhy Anzhela EFFECTIVENESS OF PERSONALIZED ADVERTISING IN DIGITAL MARKETING.....	316
Сєвідова І.О., Сусіденко О.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	321
Швагірев М.Д. ЕФЕКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ ЗІ СПОЖИВАЧАМИ НА ОСНОВІ ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ ЗАМОВЛЕНЬ.....	325
Rosokhata Anna, Matvieieva Yuliia, Bolotna Tetiana ANALYSIS AND MULTI-CRITERIA OPTIMIZATION OF INVESTMENT SUPPORT OF THE WASTE MANAGEMENT SYSTEM FOR ENERGY.....	329
Бутенко В.М., Мацола О.А. УПРАВЛІННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ МИТНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	336
Максютенко І.Є. РЕАЛІЗАЦІЯ МАРКЕТИНГУ ВЗАЄМОВІДНОСИН ЧЕРЕЗ АЙДЕНТИКУ БРЕНДУ.....	343

Польова О.Л. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЛІСІВ: ОБЛІКОВО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	348
Шпикуляк О.Г., Шеленко Д.І. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНА АДАПТАЦІЯ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ДО ЗАСАД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	352
Filatova Hanna, Kravchenko Olena, Ovcharova Nataliia DYNAMICS OF PUBLIC INTEREST IN PUBLIC DEBT MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF ENSURING ECONOMIC SECURITY.....	361
Васютинська Л.А. ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО КРИЗЬ ПРИЗМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ.....	369
Гладинець Н.Ю., Кузьменко В.М. ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ.....	374
Єрко І.В. АНАЛІЗ І ДИНАМІКА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ: ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА.....	382
Запухляк В.М., Бойда С.В. СИТУАЦІЙНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ СУЧАСНИХ БІЗНЕС-СТРУКТУР.....	390
Петько С.М. ЕКОНОМІЧНИЙ ДИСКУРС ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД РОЗУМІННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	395
Багорка М.О., Складенко К.В., Приходько А.В. СТРАТЕГІЧНІ ЗМІНИ НА ОСНОВІ ПОШУКУ ОПТИМАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ПІДПРИЄМСТВА.....	403
Гринчишин Я.М. ІНСАЙДЕРСЬКА ІНФОРМАЦІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ.....	410
Котковський В.Р., Самородов Б.В., Чхейло А.А. УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ПРОЦЕСАМИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ГНУЧКА СТРАТЕГІЯ БІЗНЕСУ ЯК СПОСІБ АДАПТАЦІЇ ДО КРИЗОВИХ ЯВИЩ.....	417
Кубліцька О.В. ТЕНДЕНЦІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ РИНКУ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УКРАЇНІ.....	425
Смолич Д.В. МЕТОДИ ОЦІНКИ СТАНУ ТА ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	431
Буняк Н.М. ОБґРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	437
Китайчук Т.Г. РОЛЬ ЕТИКИ БУХГАЛТЕРА У ПОВОЄННІЙ ВІДБУДОВІ УКРАЇНИ.....	442
Конюхов В.С. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	447
Пороскун С.С. ПОБУДОВА МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУМСЬКОГО РЕГІОНУ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	454
Седіков Д.В., Асауленко Н.В. ЦИФРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СУЧАСНИЙ ТРЕНД РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	459

Синюк О.В. ОГЛЯД ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ “СОЦІАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”.....	466
Топорков О.Р. ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ МАЛИХ ВЕНЧУРНИХ КОМПАНІЙ: 30 РОКІВ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	472
Бондар О.В., Фокіна-Мезенцева К.В. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ.....	477
Красношапка А.В. Фокіна-Мезенцева К.В. ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ СТАРТАП-ПРОЄКТІВ У СУЧАСНОМУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩІ.....	487
Ільчов А.І. ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	492
Юрченко О.Ю., Мухін О.О. ІНВЕСТИЦІЇ ЯК КЛЮЧОВА ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ РИНКУ НЕРУХОМОСТІ.....	496

CONTENTS

Hrynko Tetyana, Petrynyak Ulyana, Artemchuk Andriy THE INFLUENCE OF DIGITALIZATION ON THE CREATIVITY OF BUSINESS TRENDS.....	3
Byshovets Yevheniia, Rossokha Volodymyr INTERNET MARKETING PECULIARITIES IN TIMES OF WAR.....	8
Yarema Yaroslav, Andrushchakevych Karina TRENDS IN TAX POLICY DEVELOPMENT: RECOVERY AFTER THE WAR.....	13
Shkarupa Olena, Vlasenko Dmytro, Makedon Halyna PROBLEMS OF MODERNIZING TRANSPORT SUPPORT FOR ENTERPRISES IN THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY.....	19
Lukashyk Valeria ACCOUNTING SUPPORT OF AGRICULTURAL BUSINESS DURING THE WAR.....	26
Manzhos Maksym, Tomashuk Inna CROP PRODUCTION IN UKRAINE: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS.....	31
Ishcheikin Tymur, Priyda Mikita, Ovcharenko Polina PROSPECTS OF DEVELOPMENT AND PROBLEMS OF RESTORATION OF HUMAN CAPITAL IN WARTIME CONDITIONS.....	39
Kril Yaroslava DIGITAL TRANSFORMATION OF TAX SYSTEMS USING BLOCKCHAIN TECHNOLOGY.....	48
Karpenko Yevheniia, Kopaihora Ilona, Karpenko Vladyslav SMALL ENTERPRISES: FINANCIAL CONDITION IN THE CONDITIONS OF WAR AND INTERNATIONAL EXPERIENCE OF TAXATION.....	54
Terletska Yuliya BUSINESS SUSTAINABILITY OF THE BUSINESS ENTITY: FEATURES OF THE SECURITY PROCESS AND MANAGEMENT PRIORITIES.....	60
Taraniuk Leonid, Taraniuk Karina, Demikhov Oleksii FEATURES OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS IN THE ECONOMY OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF ITS POST-WAR DEVELOPMENT.....	65
Cherep Oleksandr, Bekhter Lilija THE ROLE OF PERSONNEL MANAGEMENT IN ENSURING THE COMPETITIVENESS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION	71
Holovachko Vasyl, Taranenko Sergiy, Zaborskyi Leonid NEW CONCEPTS FOR THE DEVELOPMENT OF ALTERNATIVE ENERGY HUBS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	76
Melnyk Bogdan, Kushnerenko Serhii, Levkovska Tetyana INTERNATIONAL EXPERIENCE OF STATE REGULATION OF INVESTMENTS IN THE DIGITAL ECONOMY.....	81
Stankevych Iryna, Sakun Hanna, Dvoyenkin Yevhen RISK-ORIENTED APPROACH TO THE MANAGEMENT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF ORGANIZATIONS IN MODERN CONDITIONS.....	87
Kanyhin Serhii DEVELOPING ALGORITHMIC TRADING STRATEGIES USING GENETIC ALGORITHMS.....	92
Koverha Dmytro MARKETING LOGISTICS AND ITS ROLE IN MODERN CONDITIONS.....	99
Okhrimenko Alla, Opanasiuk Nataliia, Kulyk Maria ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF THE FUNCTIONING OF TOURISM AND HOSPITALITY ENTITIES IN THE CONDITIONS OF SYSTEMIC CRISES.....	104

Pernarivskiy Oleksandr, Pidsosonna Yana SELECTIVE RISKS OF DOMESTIC BANKS DEPOSITORS IN WARTIME CONDITIONS	111
Kramskiy Serhii, Zakharchenko Oleg, Darushin Oleksandr OPTIONAL MECHANISM FOR FORMATION OF FREIGHT BUSINESS STRATEGIES OF SHIPPING COMPANIES.....	116
Antoniuk Kateryna PREREQUISITES AND FACTORS OF GASTRONOMIC TOURISM DEVELOPMENT.....	124
Nahara Maryna SYNERGY OF DIGITALIZATION AND CIRCULARITY IN THE MODERN ECONOMIC SYSTEM: STRATEGIC ASPECTS AND IMPLEMENTATION TOOLS.....	129
Dobrovolskyi Vitalii THEORETICAL BACKGROUND OF THE DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL MARKETING.....	135
Leonidov Ihor QUALITY SIGNS OF ATTRIBUTES OF APPROPRIATION OF INTELLECTUAL PRODUCT.....	140
Rozhko Oleksandr, Nesterov Yevhen DEVELOPMENT OF THE PUBLIC FINANCE SYSTEM AS A CONDITION INTEGRATION OF UKRAINE INTO THE EUROPEAN UNION.....	146
Romaniukha Daria, Flehantova Anna STATISTICAL ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF TNC ON THE FUNCTIONING OF NATIONAL ECONOMICS ON THE GLOBAL MARKET.....	153
Vdovychenko Andrii TRANSFORMATION OF BUSINESS MODELS OF PRINTED MEDIA IN TIMES OF DIGITALIZATION.....	163
Bogatska Nataliia INVESTMENTS IN SOCIAL BUSINESS: FUNDRAISING AND CROWDFUNDING.....	168
Kudriashov Yevhenii EFFICIENCY AND PRIORITY AREAS FOR DEVELOPMENT OF STRATEGIC MANAGEMENT OF THE TOURIST DESTINATION KYIV IN THE CONDITIONS OF COVID-19 PANDEMIC AND MARTIAL LAW.....	173
Tishchenko Ievgen INSTITUTIONAL PRINCIPLES OF RECOVERY AND RECONSTRUCTION OF THE ECONOMY OF UKRAINE.....	179
Kabanenko Andrii, Prokhorchuk Svitlana THE ESSENCE OF RISKS IN ENTREPRENEURIAL ACTIVITY.....	187
Khaietska Olha, Babiy Ihor DIGITAL INNOVATIONS IN THE AGRICULTURAL SECTOR: ANALYSIS OF EFFICIENCY AND PROSPECTS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE.....	191
Chernenko Yuri RISK MANAGEMENT IN UTILITY SERVICES	198
Kniazieva Tetiana, Maryna Anna FORMATION OF THE MARKET CONDITIONS AT THE PRESENT STAGE: THEORETICAL ASPECT.....	203
Makovoz Oksana, Lysenko Sergii PROJECT-BASED APPROACH TO ASSESSING THE DIGITAL TRANSFORMATION OF BUSINESS PROCESSES.....	209
Rekunencko Ihor, Borsuk Ihor, Pavlenko Olena ADAPTATION OF HR STRATEGIES ACCORDING TO THE SOCIAL AND POLITICAL CONTEXT OF UKRAINE.....	214
Tarasov Serhii IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON CHANGE MANAGEMENT AND DEVELOPMENT OF INNOVATIVE CULTURE.....	221

Boldov Andriy FINANCIAL DIGITALIZATION: ROLE AND SIGNIFICANCE FOR BANKING SERVICES.....	227
Voloshchuk Taras HORIZON EUROPE: THE EU BUDGET AS A RESOURCE FOR RESEARCH AND INNOVATION.....	232
Hubina Oksana UNSHADOWING OF THE NATIONAL ECONOMY: CONCEPT, FACTORS AND METHODS OF DETERMINATION.....	238
Paliienko Tetiana CLUSTERIZATION OF INTERPRETATIONS OF THE CATEGORY “INNOVATION” AS A FACTOR OF ECONOMIC DEVELOPMENT.....	244
Gavrillo Tetiana, Domanska Oleksandra ACTIVITIES OF UKRAINIAN ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF THE MILITARY BUSINESS LANDSCAPE.....	249
Yurganov Mykyta EVOLUTION OF THE CONCEPT OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	256
Skorobogatova Natalia ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT FOR INVESTMENT IN INNOVATION: NATIONAL AND INTERNATIONAL STANDARDS.....	262
Pihul Oleh, Glukh Vadym METHODOLOGY FOR EVALUATING CONSTRUCTION PROJECT MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT.....	267
Vasylenko Serhii THE ROLE OF MARKETING DISTRIBUTION POLICY IN ENSURING FOOD SECURITY OF THE COUNTRY.....	274
Lemishovska Olesia, Dunaievska Anastasiia DIRECTIONS FOR IMPROVING THE ACCOUNTING OF PAYROLL PAYMENTS UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE.....	278
Liubov Lipych COMPARATIVE ANALYSIS OF THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF REMOTE WORK FOR THE EMPLOYER AND THE EMPLOYEE.....	285
Pylypchenko Oleh MIGRATION POLICY IN TIMES OF INDEPENDENCE.....	291
Zakharov Denys ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND URBAN PUBLIC TRANSPORT OF UKRAINE.....	300
Tymkovych Oksana, Vozna Liubov CHARACTERISTICS OF FACTORS INFLUENCING PERSONNEL MOTIVATION IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC TURBULENCE.....	306
Andrushkevych Nataliia, Iskiv Mykhailo, Horodetsky Taras FORMATION AND OPTIMIZATION OF PROGRAMS OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE.....	311
Kulik Anna, Smyrnova Iryna, Haidarzhy Anzhela EFFECTIVENESS OF PERSONALIZED ADVERTISING IN DIGITAL MARKETING.....	316
Sevidova Iryna, Susidenko Oleksii ORGANIZATION AND IMPLEMENTATION OF FINANCIAL ACCOUNTING FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN UKRAINE.....	321
Shvahirev Maksym EFFECTIVE INTERACTION OF ORGANIZATIONAL AND TECHNOLOGICAL SYSTEMS WITH CONSUMERS ON THE BASIS OF DETERMINING THE OPTIMAL SEQUENCE OF ORDERS.....	325
Rosokhata Anna, Matvieieva Yuliia, Bolotna Tetiana ANALYSIS AND MULTI-CRITERIA OPTIMIZATION OF INVESTMENT SUPPORT OF THE WASTE MANAGEMENT SYSTEM FOR ENERGY.....	329
Butenko Vira, Matsola Oleg MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE'S FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY BASED ON AN EFFECTIVE CUSTOMS SERVICE SYSTEM.....	336

Maksiutenko Iryna IMPLEMENTATION OF RELATIONSHIP MARKETING THROUGH BRAND IDENTITY.....	343
Polova Olena INVENTORY OF FORESTS: ACCOUNTING AND PRACTICAL ASPECT.....	348
Shpykuliak Oleksandr, Shelenko Diana ORGANIZATIONAL AND INSTITUTIONAL ADAPTATION OF AGRARIAN ENTREPRENEURSHIP TO THE PRINCIPLES OF THE EUROPEAN GREEN COURSE THE CONTEXT OF INTERNATIONAL ECONOMIC INTEGRATION.....	352
Filatova Hanna, Kravchenko Olena, Ovcharova Nataliia DYNAMICS OF PUBLIC INTEREST IN PUBLIC DEBT MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF ENSURING ECONOMIC SECURITY.....	361
Vasyutynska Lyudmyla INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP THROUGH THE PRISM OF KNOWLEDGE ECONOMY DEVELOPMENT.....	369
Hladynets Natalia, Kuzmenko Volodymyr THE THEORETICAL ESSENCE OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM.....	374
Ierko Iryna ANALYSIS AND DYNAMICS OF THE TOURISM INDUSTRY ENTITIES DEVELOPMENT: ECONOMIC COMPONENT.....	382
Zapukhlyak Volodymyr, Boida Svitlana SITUATIONAL APPROACH TO PERSONNEL MANAGEMENT IN MODERN BUSINESS STRUCTURES.....	390
Petko Stanislav ECONOMIC DISCOURSE OF THEORETICAL FOUNDATIONS FOR UNDERSTANDING DIGITAL ECONOMY.....	395
Bahorka Mariia, Skladenko Kyrylo, Prykhodko Artem STRATEGIC CHANGES BASED ON THE SEARCH OF THE OPTIMAL ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE ENTERPRISE.....	403
Hrynchyshyn Yaroslav INSIDER INFORMATION AND ITS ROLE IN ENSURING THE EFFICIENT FUNCTIONING OF THE INVESTMENT FINANCIAL SERVICES MARKET.....	410
Kotkovskiy Volodymyr, Samorodov Borys, Chkheailo Anna MANAGING CORPORATE PROCESSES IN AN UNCERTAIN ENVIRONMENT: A FLEXIBLE BUSINESS STRATEGY AS A WAY TO ADAPT TO CRISIS PHENOMENA.....	417
Kublitska Olena TRENDS OF ENSURING STRATEGIC RESILIENCE OF THE E-COMMERCE MARKET IN UKRAINE.....	425
Smolych Dariia METHODS FOR ASSESSING THE STATE AND DYNAMICS OF DEVELOPMENT OF NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS.....	431
Buniak Nadiia JUSTIFICATION OF THE STRATEGY FOR IMPLEMENTING ORGANIZATIONAL CHANGES IN THE ENTERPRISE.....	437
Kytaichuk Tetiana THE ROLE OF ACCOUNTANT ETHICS IN THE POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE.....	442
Koniukhov Vadym CONCEPTUALIZATION OF ACCOUNTING AND AUDIT OF MARKETING ACTIVITIES OF TRADE ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION.....	447
Poroskun Sergey BUILDING OF THE INNOVATIVE DEVELOPMENT MECHANISM OF THE SUMS REGION IN THE POST-WAR PERIOD.....	454

Sedikov Denys, Asaulenko Natalia DIGITAL MANAGEMENT AS A MODERN TREND DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE.....	459
Syniuk Oksana REVIEW OF APPROACHES TO DEFINING THE ECONOMIC ESSENCE OF THE CONCEPT OF “SOCIAL MANAGEMENT”.....	466
Toporkov Oleksii INTERNATIONALIZATION OF SMALL VENTURE COMPANIES: 30 YEARS OF RESEARCH.....	472
Bondar Oleksandr, Fokina-Mezentseva Kateryna CONCEPTUALIZATION OF DIGITAL TRANSFORMATION IN INTERNATIONAL BUSINESS.....	477
Krasnoshapka Andrii, Fokina-Mezentseva Kateryna THE MAIN CHALLENGES AND PROBLEMS OF STARTUP PROJECTS IN THE MODERN BUSINESS ENVIRONMENT.....	487
Ilichov Anton ECONOMIC AND ORGANIZATIONAL PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT OF PUBLIC TRANSPORT UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE.....	492
Yurchenko Oleksandr, Mukhin Oleksii INVESTMENT AS A KEY PREREQUISITE FOR THE DEVELOPMENT OF THE REAL ESTATE MARKET.....	496

Польова О.Л.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри бізнесу та сфери обслуговування
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7120-7944>

Polova Olena

Doctor of Economics, Professor,
Professor of Business and Service Department
Vinnitsia National Agrarian University

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЛІСІВ: ОБЛІКОВО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

INVENTORY OF FORESTS: ACCOUNTING AND PRACTICAL ASPECT

У статті розглядається процес інвентаризації лісів в Україні як ключовий елемент для забезпечення ефективного управління лісовими ресурсами. Інвентаризація є системою регулярних вибіркового обстежень, що дозволяє отримати статистично обґрунтовану інформацію про показники динаміки ресурсного потенціалу і стану лісів. Інвентаризація лісів є важливою складовою системи управління лісовими ресурсами, яка необхідна для ефективного державного управління, стратегічного планування, моніторингу стану довкілля та виконання міжнародних зобов'язань. Встановлено, що процедури інвентаризації включають рекогносцирувальне обстеження лісових насаджень, оцінку їхнього стану, переведення їх у категорію вкритих лісом земель та оформлення необхідної первинної документації. Технічна документація, яку складають підприємства лісництва, здебільшого містить натуральні та якісні показники. Важливою складовою інвентаризації є контроль якості даних, що включає три стадії: контроль при введенні даних, контроль збору даних і контроль достовірності. Результати інвентаризації використовуються для оцінки ефективності заходів з охорони і відтворення лісів, а також для моніторингу негативних впливів.

Ключові слова: інвентаризація, об'єкти інвентаризації, лісовпорядкування, облік лісів, контроль, технічна документація.

The article examines the process of forest inventory in Ukraine as a key element to ensure effective management of forest resources. The inventory is a system of regular sample surveys that allows you to obtain statistically based information on quantitative and qualitative indicators of the state and dynamics of forests, their resource potential, as well as for the needs of state management, strategic planning, environmental monitoring and international reporting. In Ukraine, experimental production work on the preparation and implementation of the national forest inventory began in 2006. The National Forest Inventory Center of the "Ukrderzhlisproekt" VO was identified as the responsible organization, and state budget funding was provided for the national forest inventory, which was to be implemented over a 5-year cycle and to develop technical documentation regulating the technological aspects of the national forest inventory work. It was established that the inventory procedures involve a reconnaissance survey of crops, an assessment of their condition, the transfer of forest crops to forested land and the preparation of primary documents. The technical documentation compiled by forestry enterprises and their subordinate forestry companies mainly contains natural and qualitative indicators. An important component is data quality control, which includes three stages: data entry control, data collection control, and reliability control. The results of the inventory are used to evaluate the effectiveness of forest protection and regeneration measures, as well as to monitor negative impacts. The importance of integrating the components of the national inventory and forest monitoring, improving the inventory methodology to optimize the use of forest territories and the development of protective afforestation is determined. The conclusions of the article confirm that the forest inventory is the basis for the development of effective plans for forest use, protection and restoration of forests, providing accurate information for sound management of forest resources.

Key words: inventory, inventory objects, forest management, forest accounting, control, technical documentation.

Постановка проблеми. Інвентаризація лісів є важливою частиною їхнього управління, адже вона допомагає оцінити обсяги лісових ресурсів, їхній стан та структуру, а також визначити потреби в їхньому відновленні та охороні. Інвентаризація лісів здійсню-

ється з метою перевірки стану лісів, їх кількісних і якісних характеристик Українським державним проектом лісовпорядним виробничим об'єднанням (ВО «Укрдержліспроєкт») у відношенні лісів, розташованих на землях лісового фонду та землях інших

категорій, а також відповідає за управління лісовим фондом країни, включаючи проведення інвентаризації, моніторинг стану лісів, управління лісовими ресурсами та охорону лісів.

Для сталого управління лісами створена єдина система підприємств лісового господарства, головними завданнями яких є охорона, захист від ерозії, відновлення та підвищення родючості сільськогосподарських угідь. Щоб діяльність лісового господарства була ефективною та прибутковою, необхідно дотримуватися послідовної системи господарських заходів, які вимагають не тільки капіталовкладень, але й регулярної, об'єктивної та своєчасної інформації про динаміку стану лісових ресурсів і прогнозування розвитку ситуації. Цю інформацію можна отримати через моніторинг лісового фонду України та проведення інвентаризації лісів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інвентаризації лісів для цілей обліку на підприємстві є об'єктом дослідження обмеженого кола дослідників, серед них Н.С. Дружинська, І.В. Замула, С. Остапчук [5], Т.М. Остапчук [6], В. Сторожук [7], М.М. Танасієва [8], Ю.С. Цал-Цалко, В.В. Чудовець та інші. Проте навіть ці дослідження повністю не розкривають всі етапи проведення облікової інвентаризації таких специфічних об'єктів бухгалтерського обліку як лісові ресурси.

Формулювання завдання дослідження. Метою даної статті є дослідження сучасної методики проведення облікової інвентаризації лісів та надання рекомендацій щодо удосконалення методики проведення інвентаризації.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2006 році розпочались дослідно-виробничі роботи з підготовки та проведення національної інвентаризації лісів в Україні. Центр національної інвентаризації лісів ВО «Укрдержліспроєкт» у період з 2008 по 2015 роки здійснив регіональні інвентаризації лісів у Сумській та Івано-Франківській областях на площі один мільйон гектарів.

У 2020 році вступив в дію Закон України «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо національної інвентаризації лісів» [2], який встановив основні засади проведення національної інвентаризації лісів, ВО «Укрдержліспроєкт» визначено як відповідальну організацію, а також надане державне бюджетне фінансування для національної інвентаризації лісів, яка мала впроваджуватися протягом 5-річного циклу на близько 22000 інвентаризаційних ділянок з регулярною мережею 5*5 км.

21 квітня 2021 року Кабінет Міністрів України постановою затвердив Порядок проведення національної інвентаризації лісів. Цей Порядок визначає вимоги до організації, процедури проведення інвентаризації лісів, контролю за її виконанням та звітності за результатами. Зміни, внесені постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2023 року та встановлюють, що під час дії правового режиму воєнного стану та протягом двох років після його завершення національна інвентаризація лісів проводиться з урахуванням певних особливостей.

ВО «Укрдержліспроєкт» розробило технічну документацію, яка регламентує технологічні аспекти проведення робіт з національної інвентаризації лісів.

В 2021 році Центр національної інвентаризації лісів ВО «Укрдержліспроєкт» розпочав польові роботи першого циклу національної інвентаризації лісів в Київській, Сумській, Івано-Франківській, Черкаській та Миколаївській областях [9].

Через війну з росією реалізація НІЛ була ускладнена, зокрема через недоступність окупованих лісів, а також зменшення державного фінансування збору польових даних. З того часу було обстежено лише близько 4100 пробних ділянок у лісах. З огляду на таку ситуацію у 2023 році було впроваджено інвентаризацію лісів на основі дистанційного зондування Землі (ДЗЗ-інвентаризація), а наявні дані з обстежених інвентаризаційних ділянок були використані для калібрування інформації з супутникових знімків.

Таким чином, інвентаризація лісів України являє собою систему регулярних вибіркових обстежень, спрямованих на отримання статистично обґрунтованої інформації про кількісні та якісні показники стану і динаміки лісових ресурсів країни. Ці дані використовуються для потреб державного управління, стратегічного планування у сфері лісового господарства, ведення державного лісового кадастру, моніторингу довкілля та підготовки міжнародної звітності про ліси.

До науково-виробничих об'єктів лісового насінництва, що підлягають інвентаризації, належать:

- плюсові дерева (ПД);
- плюсові насадження (ПН);
- постійні лісонасінні ділянки (ПЛНД);
- лісонасінні плантації (ЛНП);
- лісові генетичні резервати (ЛГР).

У бухгалтерському обліку продукцією лісового господарства визнається лише деревина, заготовлена в результаті проведення рубок головного користування та рубок догляду, оскільки лише лісові господарства мають виключне право на її заготівлю. Продукція недержавного походження не визнається об'єктом обліку, оскільки більшу частину такої продукції збирає населення для власного споживання без спеціальних дозволів і на безоплатній основі [5; 7].

Об'єктами дослідження в лісовому селекційному насінництві є: архіви клонів плюсових дерев (архівно-маточні плантації), колекційні ділянки сортів і гібридів, насінні плантації вищих рівнів або наступних поколінь, випробувальні культури нащадків плюсових дерев та насаджень, географічні та екологічні культури, відомчі сортовипробувальні культури, а також дослідні культури інтродукованих видів і їхніх гібридів.

До початку інвентаризації за книгами обліку лісових культур, обліку захисних лісонасаджень визначають ділянки лісових культур і захисних лісонасаджень, які підлягають переведенню у вкриті лісом землі або передачі в експлуатацію. На кожну таку ділянку складають польову картку. Польові картки групують за роками закладання переведених лісових культур у вкриті лісом землі, а також за їх якісним станом [3; 4].

Інвентаризації підлягають усі однорічні, дворічні та трирічні лісові культури. Чотирирічні та старші культури перед переведенням у вкриті лісом землі підлягають атестації. Щороку обсяги інвентаризації уточнюються на основі записів у книзі лісових культур, перевіряються за статистичними та бухгалтерськими даними (щодо обсягів виконаних робіт за нарядами), актами технічного приймання робіт та результатами

оцінки якості за попередній рік. Отримані дані вносяться в польові робочі картки інвентаризації лісових культур однорічного, дворічного та трирічного віку (або в картки атестації для незімкнутих лісових культур чотирирічного віку та старших) та є основними первинними документами. документами обліку лісових культур (зберігаються протягом 2-х років).

Державна інвентаризація лісів проводиться з метою:

- своєчасного виявлення та прогнозування розвитку процесів, що надають негативний вплив на ліс;
- оцінки ефективності заходів по охороні, захисту, відтворенню лісів

інформаційного забезпечення управління в області, використанні охорони, захисту, відтворення лісів, а також в області державного лісового нагляду (лісної охорони), що з метою власного виявлення та прогнозування розвитку процесів, що надають негативний вплив на ліс, здійснюють: перевірку стану лісів, їх кількісних і якісних характеристик (площа лісів, обсяги та приріст деревини, розподіл лісів різного цільового призначення за переважною деревною породою лісових насаджень, вік та ін.); виявлення і урахування змін стану лісів, що виникли в результаті негативних впливів (в тому числі змін, що виникли в результаті впливу шкідливих організмів, лісових пожеж, використання лісів тощо).

Для цілей бухгалтерського обліку визначено етапи проведення інвентаризації земельних ділянок: попередній, підготовчий, основний заключний [6].

Перед початком інвентаризації проводиться рекогносцирувальне обстеження культур: візуально визначають стан культур, ступінь і особливості відпаду саджанців (сіянців) та інтенсивність заростання ділянки трав'яною рослинністю. При описуванні ділянки вказують рельєф місцевості, тип лісорослинних умов, способи обробітки ґрунту, садіння чи висіву, склад і схему змішування порід, розміщення садивних місць [1; 8].

Комісія, створена для проведення робіт на місцевості, здійснює облік і оцінку якості лісових культур та захисних насаджень, визначає ефективність природного поновлення, оцінює кількість і якість садивного матеріалу в розсадниках. Крім того, комісія переводить лісові культури та природне поновлення у вкриті лісовою рослинністю землі, передає захисні насадження в експлуатацію та оформлює всю первинну документацію. Стан рослин оцінюється за зовнішніми ознаками та класифікується як здорові, слабозвинені, пошкоджені (сумнівні), загинбі та відсутні. На основі даних інвентаризації комісія розробляє заходи для покращення стану лісових культур і захисних насаджень, визначає площі, що потребують додаткового садіння, догляду за ґрунтом, внесення добрив, проведення освітлення та інших необхідних дій.

Під час технічного приймання, яке проводиться відразу після завершення лісокультурних робіт, перевіряють якість їх виконання і відповідність проекту створення лісових культур. На кожну ділянку складаються: акт технічного приймання робіт у посівних відділеннях розсадників (Ф. 06), акт технічного приймання робіт у шкільках і плантаціях (Ф. 08), акт технічного приймання лісових культур, промислових плантацій і захисних насаджень (Ф. 09), або акт технічного при-

ймання ділянок природного поновлення (Ф. 10). У цих актах зазначаються всі показники лісових культур та якість виконаних робіт. Акти технічного приймання підписуються членами комісії і зберігаються разом із проектами лісових культур.

Лісонасадження, приживлюваність яких менше 25%, вважаються загинбіми і підлягають списанню. Списання таких культур проводиться комісією підприємства після огляду всіх ділянок загинбих культур. Для цього складається Акт про списання незімкнутих лісових культур (Ф. 20) або Акт про списання лісових культур, загинбих внаслідок стихійного лиха (Ф. 21). Акти складаються по лісництву в цілому, з розподілом за категоріями (лісові культури, насадження в ярах і балках) і вказівкою місцезнаходження ділянок, року закладання та причини загинбілі. Також в актах зазначаються витрачені кошти на вирощування загинбих лісових культур та захисних насаджень з моменту їх створення.

Проведення інвентаризації лісів дозволяє зібрати інформацію про породний та віковий склад деревостанів, їхній стан, а також якісні та кількісні характеристики лісових ресурсів. Однак інвентаризація лісу на підприємствах лісового господарства проводиться періодично та вибірково. Отримання важливої інформації про розвиток лісу та зміни у специфічних характеристиках, таких як поточний приріст, можливе лише шляхом порівняння двох послідовних спостережень на постійних ділянках інвентаризації. Цінність даних, отриманих завдяки інвентаризації, зростає з кількістю повторних спостережень.

Контроль якості зібраних даних під час проведення інвентаризації базується на трьох-стадійній контрольній системі:

- контроль при введенні даних: інвентаризаційна комісія збирає і записує дані, використовуючи мобільні комп'ютери. Контроль правдоподібності даних вбудований в програмне забезпечення інвентаризації і проводиться в лісі, та звертає увагу виконавців на потенційні помилки в даних. Наприклад, персонал інвентаризації може коригувати зібрані дані на місці через переобміри, або може збирати та записувати забуті значення;
- контроль збору даних: щонайменше 5% вибіркового пунктів контролюються з проведення інвентаризації на місці;

- контроль достовірності: дані контрольної бази даних передаються до центральної бази даних та шляхом проведення тестів з виявленням логічних помилок.

Таким чином, на підприємствах лісового господарства періодично збирається та узагальнюється точна технічна інформація про площі деревних насаджень різних вікових груп, а також оцінюється якість виконаних заходів з відновлення лісів. Технічна документація, що ведеться підприємствами лісового господарства та їх підпорядкованими лісництвами, містить переважно натуральні та якісні показники. Статистичні дані узагальнюються у Звіті про проведення лісокультурних робіт (Ф. 1-лг), який також надає натуральні показники. Інформація про дорослі деревні насадження уточнюється під час лісовпорядкування і відображається за площею в матеріалах лісовпорядкування, при цьому поточному вартісному обліку на підприємстві не підлягає.

Один з основних принципів, на яких базується стратегічний план національної лісової інвентаризації,

полягає в інтеграції компонентів і мереж національної інвентаризації та моніторингу лісів. Важливим аспектом удосконалення системи ведення лісового господарства є розробка методології проведення суцільної інвентаризації лісів. Це сприятиме оптимізації використання територій і об'єктів природно-заповідного фонду на землях лісового фонду, розвитку захисного лісорозведення, закріпленню полезахисних лісових смуг за землекористувачами, відновленню роботи агролісомеліоративних служб та законодавчому врегулюванню питань цільового виділення земель під захисне лісорозведення.

Висновки. Інвентаризація лісів включає в себе систематичний збір, обробку і аналіз інформації про лісові масиви, що дозволяє оцінити їх стан, структуру, обсяги деревини та інші важливі характеристики. Обліково-практичний аспект інвентаризації лісів складається з наступних складових: формування мети і завдання

інвентаризації (оцінка ресурсів, моніторинг стану лісів, планування управлінських заходів); використання методів і технічних засобів (бази даних і облік що містять інформацію про лісові масиви; польові дослідження, використання сучасних технологій геоінформаційні системи (ГІС), дистанційне зондування); процедура та етапи інвентаризації лісів; формування звітної документації; правові та регуляторні аспекти; планування і контроль; моніторинг результатів впроваджених заходів і коригування управлінських стратегій на основі нових даних. Надання інформації для розробки ефективних планів лісокористування, охорони і відновлення лісів.

Інвентаризація лісів є основою для будь-якої стратегії в управлінні лісовими ресурсами, яка забезпечує точну і надійну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо лісокористування, охорони та відновлення лісових екосистем.

Список використаних джерел:

1. Дорош О.С. Інвентаризація земель: методичні підходи до її проведення. *Агросвіт*. 2015. № 11. С. 24–30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2015_11_5
2. Закон України «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів» 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643-20#Text>
3. Котляревська Н.С. Удосконалення інформаційного забезпечення обліку лісових ресурсів. економічні науки». *Облік і фінанси*. Випуск 8 (29). Ч. 1. 2011 С. 260–269.
4. Блистів В.І., Веремчук Ю.С., Витвицький І.Д., Годований О.М., Гузенко Р.М., Гула Л.О., Данчук О.Т., Куклишин В.О., та ін. Методика проведення одночасної інвентаризації об'єктів постійної лісонасінневої бази. Київ, 2020. 46 с.
5. Остапчук С., Дриманова Л., Бараненко Ю. Електронний облік деревної продукції лісового господарства в Україні: проблеми та шляхи удосконалення. *Облік і фінанси*. 2023. № 4 (102). С. 26–39.
6. Остапчук Т.П., Гавриловська Д.В. Інвентаризація земельних ділянок: обліково-практичний аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналіз*. 2018. Вип. 3 (41). С. 42–46.
7. Сторожук В. До питання узгодження нормативної бази обліку лісів та земель: Розробка пропозицій щодо удосконалення системи ведення державного лісового кадастру. Аналітичний звіт в рамках програми ФЛЕГ-II, 2014. URL: http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/2124/report_storozhuk_improvement_state_forest_cadaster.pdf
8. Танасієва М.М. Проблеми теоретико-методологічних засад обліку природоохоронних витрат з урахуванням впливу галузевих особливостей лісового господарства. *Облік і фінанси*. 2017. № 1 (75). С. 93–102.
9. Українське державне проектне лісовпорядне виробниче об'єднання URL: <https://lisproekt.gov.ua/dijalnist/nacionalna-inventarizacija-lisiv>

References:

1. Dorosh O. S. (2015) Inventoryzatsiia zemel: metodychni pidkhody do yii provedennia. *Ahrosvit*, vol. 11, pp. 24–30. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2015_11_5
2. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do Lisovoho kodeksu Ukrainy shchodo provedennia natsionalnoi inventoryzatsii lisiv» 2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643-20#Text>
3. Kotliarevska N. S. (2011) Udoskonalennia informatsiinoho zabezpechennia obliku lisovykh resursiv. *ekonomichni nauky*. *Oblik i finansy*, vol. 8 (29), pp. 260–269.
4. Blystiv V. I., Veremchuk Yu. S., Vytvytskyi I. D., Hodovanyi O. M., Huzenko R. M., Hula L. O., Danchuk O. T., Kuklyshyn V. O., ta in. (2020) Metodyka provedennia odnochasnoi inventoryzatsii ob'ektiv postiinoi lisonasinnievoi bazy. Kyiv. 46 p.
5. Ostapchuk S., Drymanova L., Baranenko Yu. (2023) Elektronnyi oblik derevnoi produktsii lisovoho hospodarstva v Ukraini: problemy ta shliakhy udoskonalennia. *Oblik i finansy*, vol. 4 (102), pp. 26–39.
6. Ostapchuk T. P., Havrylovska D. V. (2018) Inventoryzatsiia zemelnykh dilianok: oblikovo-praktychnyi aspekt. *Problemy teorii ta metodologii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analiz*, vol. 3 (41), pp. 42–46.
7. Storozhuk V. (2014) Do pytannia uzgodzhennia normatyvnoi bazy obliku lisiv ta zemel: Rozrobka propozytsii shchodo udoskonalennia systemy vedennia derzhavnoho lisovoho kadastru. Analitychnyi zvit v ramkakh prohramy FLEG-II. Available at: http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/2124/report_storozhuk_improvement_state_forest_cadaster.pdf
8. Tanasieva M. M. (2017) Problemy teoretyko-metodolohichnykh zasad obliku pryrodookhoronnykh vytrat z urakhuvanniam vplyvu haluzevykh osoblyvostei lisovoho hospodarstva. *Oblik i finansy*, vol. 1 (75), pp. 93–102.
9. Ukrainse derzhavne projektne lisovporiadne vyrobnyche obiednannia Available at: <https://lisproekt.gov.ua/dijalnist/nacionalna-inventarizacija-lisiv>